

EGYENLŐSÉG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., váczi körút 15.

hová minden küldemény intézendő.

TÁRSADALMI HETILAP.

SZERKESZTI

SZABOLCSI MIKSA.

Előfizetési feltételek:

Egész évre házhoz küldve . . . frt 7.—
Félévre „ 3.50
Negyedévre „ 1.75
Egyes szám ára 14 kr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNP.

A haza bölcse.

„Ört most is a te bölcsességed áll
S megóvja életünk!”

Szive por, alakja ércz, emléke örök. Multja erkölcs, igazság, jog; jelene egy nemzet áldása, hála, öröme, a világ csodálata; jövője halhatatlanság.

Halandó szem örök világosságot lát benne, az erkölcs felkentjét, az igazság fejedelmét, a jog urát.

Uj magyar államot alkotott, egy nemzetnek szabadságot, alkotmányos életet adott, századok mulasztását pótolta: kinek nem volt más hatalma, — csak az állambölcsesség; kinek nem volt más pajzsa — csak az igazság; kinek nem volt más fegyvere — csak a jogéret.

Deák hazát szerzett a honban, igazságot a jogban és jogot az igazságban!

Mi zsidók, mint Magyarország vérei is szivünkbe véstük ezt; de, mint felekezet, soha el nem pusztuló emlékként őrizzük. Viszontagság, jövő nem irthatja ki belőlünk ez emléket; mert a haza bölcsének nagy szive indította meg édes anyánkat, Magyarországot, hogy bennünket is keblére, hogy fiaivá fogadott...

Nem a nagy emberbarát Eötvös adott nekünk polgári és politikai jogokat; nem a kiegyezés utáni közoktatásügyi miniszter tett egyenlőkké más felekezetü polgártársainkkal; nem Eötvös tette édes anyákká mostoha korában is imádott hazánkat. Csak Eötvös törvényjavaslata volt az — melyet Deák forró honszerelme, páratlan igazság- és jogszeretete, önzetlen állambölcsessége sugalmazott.

Nos, ki kérdi még: miért vegyül a felekezet öröme külön is a nemzet elragadtatása közé? Ki ütközik meg azon, hogy midőn a nemzet, mint egy test, sziv, lélek ünnepel, akkor

nekünk a, felekezetnek, külön hálaime is fakad ajkunkon?

Vagy feledhetné-e a magyar zsidó, hogy a »haza bölcse« a pozsonyi országgyűlésen már 1834-ben még a mainál is teljesebb emancipációt hozta javaslatba? Kiveszett volna belőlünk az emlékezet, mely Deáknak 1841-ben ugyancsak Pozsonyban érdekünkben elmondott beszédében él? Nem tudnók, hogy ekkor a bácskai követ-kérte, ránk alkalmazandó kivételes rendszabályokra Deák gúnyból azt ajánlotta, hogy köteleztessen bennünket sárga köpenyben járni és kötél viselésére, mint Marokkóban?

Nos, ki kérdi még: miért vegyül a felekezet öröme külön is a nemzet elragadtatása közé?

Hát van-e magyar zsidó, ki örök hálaival nem emelné szemét a bölcsesség, igazság és jog ezen kolosszusára, ki Eötvösnek, — midőn ez 1867-ben a zsidó emancipációról hosszabb javaslatot szándékozott benyújtani, ezt mondá: *restelném, ha a zsidók egyenjogúsítása vita tárgyává lenne; pedig ha erre nézve hosszabb javaslatot nyújtanak be: okvetlenül azzá lesz?! Hát elnyomhatjuk-e örömünket akkor, mikor nyilván Deák e szavai folytán Eötvös emancipációkra vonatkozólag a következő javaslatot fogadtatta el:*

„17-ik törvénycikk.

Az izraeliták egyenjogúságáról polgári és politikai jogok tekintetében.

1. §. *Az ország izr. lakosai a keresztény lakosokkal minden polgári és politikai jog gyakorlásában egyiránt jogosítottaknak nyilvánítatnak.*

2. §. *Minden ezzel ellenkező törvény, szokás, vagy rendelet ezennel megszüntetetik.*

Nos, ki kérdezheti még: miért vegyül a felekezet öröme külön is a nemzet elragadtatása közé?!

És mégis, mégis mikor a haza bölcsét ünnepeztük, miért csak bensőleg tettük ezt? Miért csak, mint a nemzettest kis része, dicsőítettük halhatatlanságát és bámultuk káprázó szemmel érdemeit? Hát annak szobrára, ki az 1871-iki zsidó kongresszus határozatával szemben a lelkiismereti kényszer ellen panaszkodó orth. zsidók számára azt is kieszközte, hogy mint ilyenek létezhetnek: a felekezet nem tehetett le koszorút? Az erkölcsiség fejedelme szerette a virágokat...

De ne zavarjuk panasszal az ünnepet, melynek emlékét késő nemzedék tovább meg fogja őrizni szívében, mint az érez!

H.

Zsidó gyarmatok.

VIII.

Mult év Ádár hó 19-én (márczius 26) pénteken éjjel iszonyu lárma és trombitaszó riasztotta fel álmából Peczach-Tikvoh lakosait. A czirkáló őrség vezetője, a kolónia nagy szerencséjére, a magyar származásu Hausdorf, egy ép oly bátor, mint erős és körültekintő férfiú volt. Éjfél tájt 2 gyanus alakot vett észre, kik a gyarmatból sietve távoztak. Hausdorf és még 3 spanyol zsidó egy darabig utánuk iramodott, és látta, hogy a két üldözött lóra kapott, melyek egy mélyedésben állottak, és melyeket egy 15—16 éves suhancz készen tartott számukra. Maga a fiú a harmadik lóra vetette magát, de abban a pillanathan ott termett a 4 üldöző, a lovat körülfogta és a gyermeklovas pillanat alatt a földön hevert Hausdorf lábai előtt. A foglyot lovastul bekisérték Peczach-Tikvohba és az uton a fiú kivallotta, hogy a Chairi törzsbeli beduinok szövetkezve az amlebeszi pásztorokkal (ugyanazok, kiktől Gutmann a helyet, hol most a kolónia áll, megvásárolta és kik ekkor megesküdték a próféta szakállára, hogy a gyarmatosokat védelmezni fogják minden erőszakos megtámadtatás ellen. L. az »Egyenlőség« 35. számát.) támadást intéznek a gyarmat ellen, hogy erre a célra a pénteki éjjelt választották, hogy a támadók a Hodzea folyónál megállapodtak, honnan két kém és őt (a fiút) küldötték előre, s hogy a támadás még az éjjel meg is fog történni. Hausdorf most az arab fiú lovára ráültette egyik emberét, ki beszánguldott a faluba, hol a bennmaradt örökkel a dolgot közölte; azok abban a perczen megfújták a riadót, mely az egész lakosságot talpra állította úgy, hogy mikor a 40

fejből álló lovascsapat valamivel később a kolóniára tört, annak férfi lakossága a védelemre készen állott.

Hausdorf a kolóniába érkezve, arról is intézkedett hogy egy ember gyors lovon Szaronna felé, a csak 2¹/₂ órányira fekvő német kolóniába, segítségért menjen, de a lovast utban kapták a beduinok, kik nem egy, hanem több oldalról támadták meg a falut, hova a szerencsétlen embert. Abraham Lafiát volt a neve, ki erősen védekezett és a kin a támadók több súlyos sebet ejtettek, magukkal félholtan visszaczipelték. A támadók eredetileg arra számíthattak, hogy a lakosságot álmában fogják meglepni, a mi határozottan vesztét is okozta volna Peczach-Tikvohnak és, a mint később a jaffai Kadi előtt megvallották, hátrálni is akartak, midőn a két kém jelentette, hogy az örök résen vannak, sőt hogy a velük volt fiút el is fogták; de a pásztorok, a tulajdonképeni kezdeményezők és vezetők, biztosították őket, hogy ők jól ismerik a kolóniát és lakosságát is s tudják, hogy az utóbbi több támadó beduin láttára veszettül megfutamodik.

A pásztorok ez egyszer csalódtak.

A gyarmatosok a végsőházak udvaraiban elbujva várták a támadást. Az összeköttetést egymással a kertekben felállított örökkel, — kik rá voltak tanítva, hogy a hol többen támadnak, oda jeladások által több embert is szállítanak, könnyen fenntarthaták, míg az utczák (mindössze három van) bejáratait hatalmas fadorongokkal éstestes butordarabokkal eltorlaszolták, hogy a beduinok legalább lóháton, mitől leginkább tartottak, ne támadhassanak.

Sötét éj volt, midőn a rablócsapat az első házakat elérte. Vezetőjük, Mehemed Ibrahim Rosdán, egy óriás termetű, vakmerő ember, arra fektette a fősúlyt, hogy ellenállhatatlan rohammal törjenek az utczákra, hogy a lakosokat félelembe ejtsék és megzavarják és az utánuk következő gyalogosoknak a rablást megkönnyítsék. Mint a szélvész, úgy mentek neki az utczáknak, de annál borzasztóbb volt az összeütközés, az észre nem vett torlaszokkal. Ló és lovas hanyatt vágódott, maga a vezér rettenetesen összetörte magát, midőn lováról, mely nekieresztett kantárszárral, mint a fergeteg rohant, s a torlaszokba botlott, ölnyire elparitytyáztatott. Nem sokkal jobban jártak a nyomban utána következők is, s minthogy a támadás egyszerre hat helyen (a hat utczatorkolaton) történt, az egész lovasság mondhatni egy perc alatt harcsképtelenné vált. Most aztán rájuk tört a lesben álló lakosság, a támadókat agyba-főbe verték és a meg nem futamodottakat, összekötötték, a lovakat befogták

és várták a körülbelül harmincz gyalogos rabló támadását. Ez azonban be nem következett, mert egy megfutamodott lovas értesítvén őket a történekről, ezek nagy sietve szétszaladtak.

A foglyul ejtett beduinokat lovaikkal, szerszámaikkal és fegyvereikkel együtt korán reggel beszállították Jaffába, hova még az éj folyamán a történekről jelentést küldöttek. Különös és nagyon, nagyon rég óta nem tapasztalt látvány volt, midön a zsidó gyarmatosok a legyözött beduinokat, mint foglyaikat kísérték a városba. A szaronnabeli német gyarmatosok kik szintén sokat szenvednek a rabló beduinoktól, s a kiknek gyarmatán a foglyokkal keresztül mentek, örömmel gratuláltak zsidó társaiknak. Jaffán a kadi átvette a foglyokat, kik közül kettő még az nap a szenvedett törések következtében meghalt, a többivel, hogy mi történt, annak csak a kadi a megmondhatója! A törvény előtt azzal védekeztek, hogy a pásztorok segítségül hívták őket; mert a gyarmatosok elfoglalták légyen az ő mezejöket. Éjjeli támadásukkal — azt állították — mást nem is akartak elérni, mint a gyarmatosokat rábírní, hogy a kérdéses mezöt visszaadják. Reuf pasa, a tartományhelytartója Jeruzsálemben e támadás után megengedte a zsidó gyarmatosoknak, hogy löfegyvert tarthassanak és szükség idejében használják is, mit a féktelen beduinok közt kihirdettetett. Ábraham Lafiat két nappal a támadás után sebei következtében meghalt.

Közli *Szabolcsi Miksa.*

(Folytatása következik.)

Lubrich után Tomor Ferencz.

Lapunk 32-ik számában rámutattunk erre a két volt antiszemita képviselőjelöltre, kik elveik mellett — mégis nyilvános iskolákon tanítottak. A közoktatásügyminiszter ur — ugy látzik — meghallgatta feljaldulásunkat, mert — mint lapunk 36-ik számában jeleztük — Lubrich Ágoston, volt nyitrai antiszemita képviselőjelölt az egyetemen hirdetett előadásait nem tartja meg. Most meg azt a hirt vesszük, hogy Tomor Ferencz kir. kath. főgymnasiumi tanár s a »Közoktatásügy« szerkesztője, a szakcsi kerület volt antiszemita képviselőjelöltje, saját kérelme nélkül bizonytalan időre felmentetett a tanítás alól.

Az oroszországi zsidóságról.

A 8 millió zsidó közül, kik az egész világon szét-szórva élnek, magára Oroszországra negyedfélmillió esik. Varsó 146,246, Vilna 80,000 Berditsev 60,000 zsidó lakosa, Angol- és Franciaország, meg Belgium zsidó lakosságának kétszeresét képezi. Lengyelországban 431,000 lélekre becsülik a zsidók számát, kik ipar és kereskedelmen kívül földműveléssel és állattenyésztéssel is foglalkoznak. 1879-ben — az 59 kolónia által művelt és 1869-ben 205,603 deszjatin földből 100,000 deszjatin jutott a zsidókra. Ezen az állam segítsége mellett és javára művelt földön kívül még sok zsidó bérlő és földbirtokos emelte a földművelést keresztény szomszédaival egyenlő tökélyre. Ezért a keresztény földbirtokosok zidónak szívesen adják bérbe földeiket. Maga Ignatieff, ki miniszterkorában a zsidó agricultura ellen terveket kovácsolt, hogy megnehezítse az orosz föld zsidókéze jutását, a maga zsidó bérlőit nem háborgatta, sőt mindig megújította velük szerződéseit. Az iparral is éppen ilyen szorgalmasan foglalkoznak az orosz zsidók, a kőmivességtől egészen a csipke- és selyemszövésig ott találjuk őket minden ágban. Magában Wilmában körülbelül 800 zsidó iparos van.

Az állandó munka, a lét küzdelmei és a szigoru törvények, melyek a zsidó előtt a szabad ipar határait nagyon szűkre szabják, egészségére olyan nyomasztólag hatottak, hogy testi szerkezetük sokkal gyengébb és gyengébbnek marad, mint az orosz keresztény földműveseké. Az 1875-ben a katonai szolgálat alatt felmentett zsidók kizárólag gyenge konstrukciójuk miatt lettek elbocsájtva. Az estföldi és lithvániai testbősége 374—380 mm., mig a zsidóé alig haladja meg a 345 mm-éert; mellkas bőségük alig 852 mm., mig az előzőké 929 is szokott lenni. Az 1879-ben elbocsájtott ujonczok közül 19·8% volt lithvániai, 18·7% német, 17·6% lengyel; 15·4% orosz és 23·1% zsidó.

E testi gyengeségük daczára a zsidóknál nagyobb a szülöttek száma és kisebb a halandóság, mint a többieknel. 1819-től 1848-ig terjedő időközben a lengyeleknél évenként 1·35% a szaporodás, mig a zsidóknál 3%. Oroszországban a keresztények születési száma évenként átlag 4·84%, mig a zsidóké csak 4·38%. Mégis a zsidók aránylag nagyobb szaporodást mutatnak fel, mivel pl. 1852—59. években a keresztényeknel 29 emberre esett egy haláleset, a zsidóknál pedig 35-re.

Ennek a körülménynek egyedüli oka a zsidó erkölcsös élet lehet, mely időközön át megmaradt őseredetiségében. A prostitucziók és nemi betegeknek a zsidók — mint statisztikai kimutatások igazolják — elenyésző csekély százalékát nyujtják, aminek oka a korai házasságokban található fel.

Az erkölcsileg szabályozott és tisztán megőrzött zsidó családiélet oka egyuttal annak is, hogy az orosz zsidó erkölcsileg messze tulszárnyalja nem zsidó polgártársait. Az 1865-től 1877-ig terjedő időközben erkölcsiség elleni kihágás, közbotrány, honárulás, gyilkosság, emberölés, testi sértés, életveszélyben forgók elhanyagolása, szülők és vérrokonok elleni kihágás, a foetus vagy embrio elhajtása, fattyu gyerek elsikkasztása és elhanyagolása miatt elítelt 5906 tettes között 351 volt zsidó vallásu, kik közt éveken át nem volt egy is, ki a foetus elhajtása, halálos végü

testi sértés fajtalanság vagy csavargásért illetősége eltágadásával lett volna elítélve.

Ezen törvényszéki kimutatással szembe állítjuk az 1846-tól — mióta zsidó nevelő- és tanintézeteket alapítottak Oroszországban a mióta a császári egyetemekre és akadémiákra zsidó tanulók is járhatnak — 1880-ig terjedő időközt, mely az orosz zsidók szorgalmáról és szellemi életéről szolgáltat tanulságos adatokat. E 35 év alatt az állam által engedélyezett és a zsidók adójából fentartott 3 és több osztályu nyilvános iskolák száma 1000-re szaporodott fel. Ezen intézetekre 9.048,040 rubelt fordítottak, miből — bár 50,000 rubel 4, az arany éremmel kitüntetett zsidó tanulónak a külföldön való továbbképzetésére és 195, 140 rubel a közoktatásügyi miniszteriumban egy külön szakosztály fentartására fordított mégis a folyó évtizedre 146,950 rubel fölösleg maradt. Ez az impozáns összeg még többet mond, ha megemlítjük, hogy a kizárólag zsidó iskolák fentartására valószínűleg még ennél is nagyobb összeget fordítanak s ha elgondoljuk, hogy milyen kemény sorsa van az orosz zsidónak, hogy mennyit kell küzdenie, hány éjtnapot egygyé tennie, hogy tisztességesen megkereshesse mindennapi kenyerét. Csak ezek után lehet kellően méltányolni, hogy az erkölcsi erőnek milyen nagy, ideális, szellemi törekvést kifejtő summával bír megvetett szegény orosz zsidóság!

Mi — kik a korral haladunk — igazán tanulhatnánk is tőlük!

A spanyol zsidók Szalonikiban.

Irta: **Strausz Adolf.**

(7. Folytatás)

Saloniki előtt. *)

Megérkezés Saloniki előtt. — Vesztegzár. — A Hekim basa. — Gyönyörködés a távolból. — A csauszok meg a konfraterok mulatásai. — Saloniki éjjel. — A dagály rendes napi foglalkozása. — Ágyuzás az új pasa tiszteletére. — A kurban bajram. — Kivilágítás tüzijáték. — A vesztegzár letelte. — A Kaikdzi czéh. — A nagy Kaik-verseny. — Meglepő olcsó árak. — Viskovics gróf és Leonhardi báró. — Kiszállás, a Saloniki hamalok. — A zsidó hamalok megbízhatósága és nagy ereje. — Colombo szállója. — Az első benyomás Salonikiben.

Hajónk reggel 6 órakor érkezett meg a salonikii öbölbe. Régi vágyam és óhajom teljesült, midőn Saloniki előtt horgonyt vetettünk, mert már évek óta szerettem volna megismerni e város lakosságát. Kora volt örömöm és nagy volt csalódásom, midőn azt hittem, hogy most már egy rövid fél óra múlva megláthatom Salonikit s gyönyörködhetem e keleti város szépségeiben. Minden reményemet meghiusította a hajó kapitányának ama kijelentése, hogy a hajóról senkinek sem szabad kiszállania, mert a hatóság kimondta ránk a vesztegzárt. A mi hajónk volt ez évben az első, mely vesztegzár alá jutott.

*) E cikksorozat, mely lapunk 35-ik számában aktualis közleményeink halmaza miatt megszakadt, újrafolytatjuk s egyuttal megjegyezzük, hogy a cikksorozat eleje eredetileg ez a mostani 7-ik folytatás; de azért e cikk bár mi mivel tulajdonképeni tárgyával, a zsidókkal keveset foglalkozik, utóbb adjuk, éppen nem vesztett érdekességéből.

(Szerk.)

Azt hiszem, felesleges volna bővebben fejtegetnem, mily kellemetlen az, ha az utasokat egy hosszú tengeri utazás után ily kijelentéssel lepik meg.

Mindnyájan, a kik a hajón voltunk, méltán elkeseredtünk, midőn értesültünk a boszantó rendeletről, de biztunk abban, hogy talán mégis lesz mód megszabadulni a vesztegzár kellemetlenségei alól, mert jól tudtuk, hogy akkor midőn mi hajóra szálltunk, még nem tartozhattunk e rendszabály alá. Egyetlen egy módja volt a szabadulásnak s ezzel éltünk is: felebeztünk a hekin basához.

Végre megjött ő méltósága, a hekim basa. Komoly arczu, hosszú ősz szakállu uri ember volt; francia szabásu kabátban, fezzel a fején. Kiséretében jött egy rendőrtisztviselő, két katona és egy szercesny, kinek rut arcza szinte ijesztőleg hatott.

Megkezdődtek a tárgyalások, kérdezősködés és vizsgálat és mindennek az lett az eredménye, hogy az expedíció tagjaira nem birhat ugyan vonatkozással a vesztegzári rendelet, de kitünt az is, hogy Pyreuszban csupa jószívűségből felvettünk két szegény konfrátert, a kik szerencsétlenségünkre Brindiziből kerültek oda. Az pedig köztudomásu volt, hogy Brindiziben a kolera teljes erejével pusztított. E kérelmetlen ténynyel szemben már nem volt apellata.

A hekim basa ezentul már szóba sem állt velünk. A két rendőr egy intésre a lépcsőkön feljött a hajóra és mielőtt még észrevettük volna, sárga övet kötöttek derekukra és egy rongyos, piszkos, sárga zászlót huzattak a hajó árboczára, annak jeléül, hogy ez a hajó »kolerás«, a kinek kedves az élete ne is közeledjék feléje.

Gyönyörű nap volt. Hófehér kis báránnyelűk uszkáltak az ég azurkék boltozatán, a nap sugarai fénysávokat vetettek a saloniki öböl vízfodraira, ott ragyogtak a minaratek csillagos félholdjain, csak a magaslatokon végig huzódó várfalak komorságát nem enyhítették.

De mindebben csak a távolból gyönyörködhetünk; a hajót nem hagyhattuk el és annak fedélzetéről kellett bámulnunk az előttünk fekvő városra, melynek falai közé oly régen vágyódtunk, hol annyi munka várt reánk.

Nincsen abban csepp tulzás sem, midőn azt állítom, hogy Salonikiban kevés ember van, ki a várost, annak fekvését, festői látképét, amfiteátrális építkezési módját jobban ismerné, mint én. Volt rá időm a vesztegzár alatt, hogy mindezt emlékembe véssem. Ott ültem a hajó fedélzetén, reggeltől estig, éjfélig és mit tehettem egyebet? Mindig csak a várost néztem. Négy napon keresztül ez volt az egyedüli foglalkozásom, szórakozásom. Mikor már beleuntam a nézésbe, beszédbe ereszkedtem a két csauszsal, a török rendőrökkel és Saloniki egyes kimagasló pontjai felől intéztem kérdést hozzájuk.

Majd azzal mulattattam magamat, hogy a csauszok és a csuhás barátok beszélgetésére figyeltem. A csuhások igen jámbor embereknek látszottak és ha a keleti missionáriusok mind ilyenek, bizony nagyon sokáig fog tartani a hittérítés munkája. A csauszok sok ideig úgy viselkedtek akár a némák. Egy szót sem szóltak. A hallgatás, török szokás, de ha sikerült őket megszólamlásra bírni, megindult a szóárja, és bőbeszédőségüknek alig lehetett korlátot szabni. Az egyik csausz azzal mulattatta magát, hogy rémhistóriákat mesélt a barátának. Elmondta neki, hogy Salonikiben ős időktől fogva az a szokás, hogy a mohamedánok husvét idején, a seker bairamban egy-egy katolikust ölnek meg a bárány áldozattal együtt. Sorsolás útján határozzák meg, hogy melyik katolikus legyen az istennek tetsző áldozat, azután kérlelhetetlenül végrehajtják rajta a halálos ítéletet.

Az egyik barát a borzalmas történet hallatára a fejét rázta, és nem tudta, higgyen-e vagy sem a töröknek. Társa feltétlenül elhitte a mit hallott és arra kérte az istent, vajha ő lehetne az áldozat, hogy így rövid kinszenvedés után elnyerhesse a tulvilági élet boldogságát. Ez volna ránézve a legnagyobb jutalom. A csauszok nem tudtak eléggé csodálkozni e különös kivánságon, mikor azután megbámulták az életunt barátot ismét visszatértek régi foglalkozásukhoz, az alváshoz. Reggeltől estig heverték a földézetten; még enni sem keltek fel: közbe-közbe halk hangon eldudoltak egy-egy dalt, ama sajtáságosan egyhangu, de mély érzésű török népdalokból, melyekben a nyugoti népek közül csakis a magyar ember tud gyönyörködni.

Igy éltek a kényelemszerető csauszok négy napon át. Mikor már a negyedik nap is elmúlt, kérdeztem tőlük, hogy érzik magukat, mire a két becsületes muzulman így válaszolt:

— Látja uram az embert örökké gyöttrik; még csak nem is pihenhetünk.

Négy napi folytonos alvás, heverés és semmittevés után is volt még okuk a panaszra.

Igy teltek a vesztegzárban töltött napok egyhanguságban. A mi első nap meglepőleg hatott reánk, a kikötői élet tarkasága, változatossága, negyed napra már közönyös volt előttünk; csakis az éj szépségeiben találtunk igazi élvezetet.

A városban egymásután gyuladnak ki a lánogok; kurban bajram ünnepe lévén, a minareteket kivilágították apró színes mécsesekkel, melyek koszu gyanánt övezték a karcsu tornyot. A város egyes pontjai is fényesen voltak kivilágítva, a tengerre pedig ezüstös fényt vetett a hold, melynek sugarai, mintegy finom, légies fátyolba olvadva rezegtek végig a víz csöndes tükre.

(Folyt. köv.)

Gyöngyszemek a talmudból.

A ki mindent hisz, a mit hall, cseppet sem rosszabb annál, ki csak azt hiszi, a mit lát.

*

A legnagyobb férfiak is bötlottak; mert nem őrizkedtek — barátjaiktól.

*

Embertársaid ellen elkövetett bűneidet mindenestre Isten ellen is elkövetted; de azért hiába fordulsz csak az Istenhez bűnbocsánatért. Tedd elébb jóvá bűnödöt megbántott embertársaiddal szemben, csak azután fordulj imáddal az ég felé. Nincs Jom Hakipurum, nem létezik vezeklés, mely másképen bűneidről megtisztítson.

*

Az iskolában találsz könyveket, tanítót, tudományt és sok másfélét: egyet azonban nem találsz, ha otthonról nem hoztad magaddal: — észet.

*

Azt kérdezed, hogy pazarolhatta el Hiá roppant vagyonát, holott ő olyan igénytelen ember: Munkásokat fogadott fel és nem volt mellettük a munkánál.

*

Bölcsnek mondható minden ember, ki meg tudja találni a közéletet; gazdagnak, kinek vagyonában öröme telik.

*

Ha nincs alkalma lopni: akkor a tolvaj is becsületes ember.

*

Igaz, a torah megtiltja az asszonynak is férje ruhájába öltözködni, de a tilalom elsősébe mégis a férfira vonatkozik, hogy az asszony ruháját ne öltse magára.*)

*) Azaz nem illik ugyan a nőnek férfiszerepet játszani; de hasonlíthatatlanul utálatosabb a férfú, nőies, félénk természettel.

Az „Egyenlőség“ tárczája.

Jom-Kipur a fővárosban.

Ugyanaz a kép külsőleg, mint ros hasónó! Csak a hangulat komolyságát emelte a szürke ég s a bűnbocsánatot hirdette a felhők mögül olykor-olykor kikkandikáló aranyos napsugár...

Szivben lélekben ima, ajkon fohász, a szemekben megbánás, vezeklés mindenütt. Zsidó élet csak a templomokban, vagy templommá lett termekben s a lassu, méltóságteljes forgalom csak ott, hol a zsidók Istenét lehetett tisztelni...

Jom-Kipur a fővárosban legbiztosabb statisztikája a zsidóknak, biztosabb, csalhatatlanabb még, mint ros hasónó. Mert bűne megbánását, ki zsidó, nem mulasztja soha és ki zsinagógában tiszteli az istent, lelkiismeretét a jövő számára siet megtisztítani...

Az örökkévaló színe előtt megjelen ekkor, ki daróczban született s lelkét hozzá küldi, kit selymes bölcső ringatott. Az alig beszélő gyermek ajkán zsoltár fakad s az elgyengült agg ajkáról remegve száll a sóhaj fel, fel a magasba...

Egy gondolatban, egy égi lényben egyesül a szolgáló szíve s az uri asszonyé ki napestig ült tükre előtt.

Bűneiket bánják, vezeklenek.

Férfiak, kik egy országnak adnak tanácsot

egyenlőekké lesznek azokkal, kik magukkal is jó tehetetlenek; emberek kik szellem őriások egy sorba kerülnek azokkal, kiknek agyáról a szellem homálya alig oszlott el.

Istenhez térnek, kegyelmét esdik, örök gondjába ajánlják lelküket. . . .

*

A dohány-utcai templomban voltam, lelkemnek olyan jól esett amint ott csatangolt a zsidók istenének hivei közt s hogy szálhatott a magasba azokkal a zsoltárokkal, melyeket a művészet szárnyai emeltek. . . .

A dohány-utcai templomban voltam, lelkemnek oly jól esett, hogy kinek nevét is ihlettel vesszük ajkunkra, Dóczyt magát is ott láttam azok között, kik imádkoztak. . . .

A dohány-utcai templomban voltam, lelkemnek oly jól esett, hogy kik az ország sorsát intézik maguk is ott kérték a zsidók istenét, hogy vállalja magára sorsukat.

A dohány-utcai templomban voltam, lelkemnek oly jól esett, hogy az országnak egyik atyja napestig ott volt a zsidók atyjának házában, s ki országok törvényeit szokta hirdetni: a zsidók törvényeit fennhangon olvasta fel. . . . (Wahrmann a haftorát)

A dohány-utcai templomban voltam, lelkemnek oly jól esett, hogy az ország egyik atyja — atyja a fővárosi szegény zsidóknak is, kiknek 1000 forintot adományozott e napon. . . .

A dohány-utcai templomban voltam — és nem tudom elfelejteni Dóczy Lajost és Wahrmann Mórt. . . . És ez lelkemnek olyan jól esik.

*

De jól esett az is, hogy midőn e napon a honatyái először gyűltek össze az ország házában, akkor zsidó képviselőre csak az isten házában lehetett akadni. . . .

Hát mégis, mégis van a zsidóknak istene, kinek áldott, örökké áldott a neve!

—?

A kiátkozott. *)

[Folytatás.]

Kis idő múlva így válaszolt a rabbi:

— Baruch, én most tisztában vagyok veled. Hogy szavaidra mi a válaszom? Semmi más, mint Jezsaiás szava: »Jaj azoknak, kik saját szemökben bölcsek és önmaguk előtt eszesek! Vitába nem keveredhetem veled mert — mint magad mondád — te ezen most túlteszed magad. Csak annyit jegyzek meg, hogy mint te, Baruch, úgy már mások is túl lépték a határt — és elpusztultak; mint te, úgy már többen, hogy megtagkargassák tudásukat és hogy azon uton, hova a szel-

lem szenvedélye — mert nem más vezeti és úzi, — függetlenül haladjanak tovább — tudományuk fölöslegét túlbecsülték — de a vallás formájától nem váltak meg és ott, hol az emberekkel érintkeztek, olyanok maradtak, mint ezek, mivel első kötelességüknek ezt ismerték Nos, Baruch, maradj te is a rád származott vallás formáin belül; ne tépd szét kötelekeit, és ha már háborgó szellemedet nem tudod féken tartani, maradj legalább külsőleg hű a zsinagóghoz, hogy ne szolgáltatass gáncsra alkalmat, és hogy ne mondják: ez Morteira tanítványa! Miért akarod ezt a hitközséget, mely különben is elég üldöztetésnek van kitéve, viszályba, meghasonlásba keverni? Miért akarod hívó emberek lelkiüdvét és szívük nyugalalmát összezuzni? Tudd meg: én azok dühe elől meg nem tudlak védeni, kik amiatt, hogy szent törvényeinket megveted, jogosan kelnek ki ellened. A zsinagóga a három segéd egyik legjobb állásával kínál meg, mely hivatalos kötelezettségeket nem is ró rád; de én szívemben mindaddig fenntartom számodra helyedet, mig meg nem térsz; és házamhoz való viszonyodat, leányom kezét, kit neked ígértem, s kit te szeretsz, megőrzőm számodra, mig megtérsz. Ne hidd, hogy ez csábítás, mely hálóba akar keríteni, én tudom, te megtérsz; te egykor be fogod látni, hogy szellemünk álmokképei — valaha én is hívők voltam — az élet szappanbuborékai — és önmaguktól szétfoszlanak; a későbbi megbánást előre megakarom számodra szerezni. Beszélj, felelj, akarod?

— Oh, rabbi ur, bár akarhatnám. Fáj a tudat, hogy makranczos embernek kell engem néznie! De amily tisztán áll az ön szelleme előtt a thora minden szava, olyan tisztán van lelkembe írva: nem tehetem! Ha tudná, mennyi küzdelmembe került ez; ha tudná, hogyan vivódtam önmagammal, hogy minden reményem, kilátásom, földi vágyam urává legyek, hogy minden boldogságot, a föld minden gyönyörét megtagadjam — mert jól tudom, hogy e perczek műve ez —: akkor engem nem tagadna meg! Azért, rabbi ur, ne bántson! Soha, ismétlem, soha sem tagadom meg Mózes vallását, de eszméim tisztaságának, mocskotalanságának érdekében minden földi fénytől és munkától távol kell magamat tartanom. Hadd haladjak háborítlanul utamon; én az önök dolgába soha sem avatkozom; ne háborgassanak engem se — adják és vegyék el tőlem, a mit a szükség parancsol — és ha igaz, hogy egykor lehet és kell visszatérnem, nos, úgy várjuk be ezt az időt nyugodtan.

— Hát, eredj, eredj, te elvetemedett — kiáltá a rabbi magánkívül. — Te megvetsz engem, leányomat, tanainkat, mindnyájunkat, eredj, rohanj a Gehinomba, mely vár reád: te elhagysz bennünket; de mi kiátkozunk!

*) L. az „Egyenlőség“ 37-ik számát.

Baruch komoly tekintetet vetett a felháborodott.

aggra és eltávozott. Az öreg rabbi még soká járka-
szobájában, végre kimerülten karosszékebe dőlt. Erre
megnyílt a szemközt levő ajtó, s egy angyali terem-
tés lépett a szobába és a rabbihoz lopózott. A mint
észre vette izgatottságát, és egyedülletét, lábaihoz ro-
gyott és sirt keservesen. Az pedig kinyújtotta kezét,
a leány fejére tette és halkán mondta:

— Leányom, számodra csak az én áldásom
van meg!

Baruch ezalatt közelfekvő kis házukba tért,
melyre a szegénység az öröm halotti leplét borította.
A szoba, melybe belépett elárulta, hogy olyan zsidó
kalmár családjaé, ki a kereskedők napszamosai közé
tartozik. A szoba egész kis raktár volt, melyben min-
den század és minden idő romjaira akadhatott.

Atyja, egy sovány, magas, meghajlott, rendki-
vül ránczos és kopasz fejű alak, anyja egy termetes
matrona és két nő-testvére, kiknek szeméből kisu-
gárzott a szenvedély, fogadták. Némán vették szem-
ügyre és lesték szavát,

Mivel azonban Baruch mit sem szólt, minden
ajkon egyszerre szólalt meg a kérdés: Nos, Baruch?
Aztán külön kérdezte mindegyik. Az apa: Nos Ba-
ruch, mire mentetek a rabbi urral?; az anya: Meg-
egyeztetek? — a lányok: Beszéltél Esztherrel?

— Megegyeztünk — szólt nyugodtan a kérde-
zett — hogy egymást békében hagyjuk.

— Mit jelent ez? — kérdé újra valamennyi.
És mint olyan, ki megért; valamit, de nem
akar benne hinni, kérdé először az atya: Hisz se-
geddé léssz? — a leányok: Ugy-e elveszed Esztert?

Baruch, körülhordva okos tekintetét, szólt:

— Mindebből semmi sem lesz!

[Vége következik.]

A czeglédi orr.

Tavaly nagy föltűnést keltett, hogy az olasz
parlamentbe két gonosztevőt választott be két
kerület elfogult választóinak nagyobb része; ha-
sonló feltűnést kelthetett nálunk is a 860 ember,
kik f. hó 1-én eljöttek Czeglédre, hogy meg-
választott képviselőjüket, Komjáthy Bélát le-
mondásra bírják és helyébe régi molochjukat
állítsák be újra a képviselőházba. A küldöttség
megkereste a betegen fekvő Irányi Dánielt, ki-
nek nyilatkozata épugy, mint Komjáthy Bé-
láé nem kelthetett vérmes reményeket a küldött-
ségben, amennyiben mindketten ugy nyilatkoz-
tak, hogy nem tudják, mi okból higyjenek inkább
Verhovai hiveinek, mint Komjáthy választóinak?
Egyébiránt mindketten az országgyűlés ítéleté-
nek bevárását ajánlották, ezt pedig — mint a
»P. L.« írja — hiába várják, mivel Komjáthy-

nak mindkét mandátumát a képviselőház VI-ik
osztálya a még meg sem is támadottak
közé sorolta.

Hirek.

— **A királynál:** Farkasházi Fischer, a ko-
lozsvári neolog hitk. elnöke és Weisz Mór hitk. jegy-
ző szept. hó 24-én, mikor a király Kolozsvárt idő-
zött, audiencián voltak és ő felségének megköszön-
ték a templomuk építése czéljaira adományozott 150
frtot. A király élénken tudakozódott az új templom-
ról és a hitk. állapotáról, s azután elbocsátotta a
hálálkodókat.

— **Ő felsége a király** a biai izr. hitközségnek saját
pénztárából 100 frtot utulványozott ki.

— **Zsidó-Magyar-Kulturegyesület.** A „Zsidó-Magyar
Közművelődési Egyesület“ előkészítő 50-es bizottsága f. hó
7-én, pénteken este 6 órakor a Páris szálló külön termében
ülést tart. E gyűlésen a központi szünidei bizottság vezető-
sége be fog számolni eddigi működéséről a nagy bizottság-
nak, mely ezuttal tartja a vakációk után első gyűlését.
Mint hogy pedig az előkészítő bizottság eddigi elnöke, Hajdu
László külföldre utazván e tisztéről leköszönt, új elnök és
Engel Mór alelnök helyébe ugyanazon okból új alelnök vá-
lasztása fog ez alkalommal megejtetni. Ezenkívül pedig egy
titkári és Révész Dezső jegyző mellé egy másodjegyzői állás
lesz betöltendő. E tisztségek és általában az egész bizottság
szervezése azért mutatkozik szükségesnek, minthogy az ifju-
ság óhajta valószínűleg igen rövid idő múlva testet fog
ölni, a mennyiben hivatott kezek; tekintélyes férfiak álla-
nak az ügy élére. A hátra levő néhány hétben épen ezért
kívánatos volna a bizottsági tagok fokozott buzgalma ugy
a folyó ügyek tárgyalásánál mint a taggyűjtések terén. A mi
különösen a taggyűjtő iverket illeti, az előkészítő bizottság
ezennel sürgősen fölkéri mindazokat, kik taggyűjtőiv birto-
kában vannak, hogy ezt a „Zsidó-Magyar Közművelődési
Egyesület“ előkészítő bizottsága címére (Budapest, Sip-
utcza 12. szám) minél előbb beküldeni sziveskedjenek. Hiva-
talos órák ugy mint eddig, naponként d. u. 2—3 óra közt,
szombat, vasárnap és ünnep kivételével.

— **Orosz hang az antiszemizmusról.** A Péter-
várott megjelenő „Nowosti“ ugy Oroszország, mint a
külföld legnagyobb csodálatára a következő szép szá-
vakban itéli el a zsidógyűlöletet. „Az embertelenség utá-
latos kikapásainak vagyunk tanúi, olyan kikapások-
nak, melyek az emberi kegyetlenség legszomorubb
emlékein túltesznek. Az orosz népet elbűntja néhány
firkász, kik existenciájukat embertársaik szerencsét-
lenségével akarják biztosítani. Népség, mely zsidóval
sohasem érintkezett — tajtékzó ajakkal beszél róluk.
Népség, mely egész életén át sem szerzett egy fa-
kovát és könnyelműen nyakára hágott apja szerze-
ményének, terveket kovácsol a »zsidó tétlenség« és
a »zsidó kiaknázás« magvaszakasztására. Minden gaz-
ember, minden csaló, minden fegyencz, Szibéria min-
den lakója — mindezen joles emberek nem férnek
bőrükben a zsidó elleni gyűlölet miatt; ordítanak!...
Miféle politika ez, mely több millió ember utját akarja
elvágni minden keresetforrás és szellemi fejlődés előtt,
hogy általa az orosz nemzetnek több millió koldust sze-
rezzen? ... A zsidókat mindenfelől gyanúsításokkal hal-
mozzák. el s rakják meg; miért? Erre nem tud megfelel-
ni senki fia! Mindazon bizottságok, melyek a zsidók hi-
báinak megállapítására ültek össze, eddigelé egyetlen-

egy hibát sem tudnak felfedezni, mely kizárólag a zsidók sajátja volna.

— **Halálozás.** Deutsch Sámuel, a pesti izr. hitközség köztisztviselőjében álló érdemes alelnökét súlyos csapás érte. Veje Feld Ede nagykereskedő, másfél évi szenvedés után, élte delén szeptember hó 30-án elhunyt. Lakodalmát követő nap szegezte őt ágyhoz a kegyetlen betegség, melynek utóbb áldozatul esett. A mélyen sujtott hozzátartozók leljenek vigaszt az általános részvétben, melyet e szomorú hír keltett. — Stein Nathánné, szül. Hirschler Anna, Hirschler Ignác dr. főrendiházi tag testvére szept. 30-án 71 éves korában elhunyt. Halálát a főváros legelőkelőbb zsidó családjai gyászolják.

— **Fejedelmi ajándéknál** is nagyobb az az összeg, melyet gereuthi Hirsch báró — mint Krakóból írják — a galicziai zsidó árvák számára felállítandó ipariskolák alapjára adományozott. Ez összeg 1.000.000 mond egy millió forint. De e halhatatlan emberbarát kisebb adományairól is be kell ezuttal számolnunk, hogy szinte mesés jótékonyosságát nyilván tartsuk. Hirsch báró ugyanis legközelebb a konstantinápolyi kórháznak 5000, a yemeniti (Jeruzsalem) gyarmatosoknak 1000, a tripolisi zsidó hitközségnek 5000, a rusztsuki zsidó iskolák javítására 1800, a Konstantinápolyban létező askánáz iskolák számára pedig 6.131 frankot adományozott. Ezen adományokon kívül az alig megalakult „Mária Dorottya“ magyarországi tanítónők egyesületének 1500 frtot juttatott.

— **Brody Zsigmond és neje** a „Neues Pester Journal“ kiadó tulajdonosa 3000 frtos alapítványt tett az új pesti izr. kórház számára.

— **Deák-adoma:** Egy előkelő zalai zsidó gazdász panaszkodott egy alkalommal az »öreg urnak,« hogy igazságtalanul állítják a zsidókról, hogy simulni a nemzethez, vele összeolvadni nem akarnak. — Tudom én azt, hogy áll a do'og, — válaszolt Deák, ez olyan mint a Sári néni baja, ki folyton mesélgette a szomszédoknak, hogy gonosz leánya van, ki daczára annak hogy egyre üti-veri még sem szereti!

— **Bécsben,** az izr. hitk. több előkelő tagja egyesült, hogy Ferencz József ausztriai császárkodásának 40-ik évfordulóján tartandó jubileumra monumentális templomot építtetnek, melynek alapkövét a héten teszik le ünnepélyesen.

— **Templom szentelés.** Münchenben szept. 17-én ünnepélyesen avatták fel az új zsinagógát, melyen a kir. kormányt v. Feilitzsch kormányelnök és v. Lutz miniszter, az államrendőrséget v. Müller dr. főnök és Meixner tanácsos képviselték; jelen volt továbbá Hutten br. udvarmester, v. Kerschensteiner közegészségügyi tanácsfőnök s még több notabilitás. Az ünnepély d. u. 5 órakor Hasselbeck ünnepi nyitányával vette kezdetét, mely után Perles dr. rabbi, földink beszéd kíséretében megnyitotta a templom kapuit, hol az ünnepélyes bevonulás után a 118. zsoltár eléneklése mellett a hitk. előkelő tagjai a több rabbi bevitte a thorákat a templomba, és az örök mécs meggyújtása után Perles dr. ünnepi szónoklatot tartott, melyben elmondta, hogy Münchenben a zsidóknak már 1285-ben volt templomuk s az 1826-ban megnyitott új templomuk felavatásán I. Lajos király nejevel együtt jelen volt. Beszédét a királyi házra az országra a felekezetek egyetértésre mondott áldásával végezte. Az ünnepély a 150-ik zsoltár eléneklésevel ért véget.

— **Jótékonyág.** A prágai izr. hitközség az 1886. évben mint jelentéséből kitűnik — különféle adomá-

nyok czimén 11.591 frt 25 kr. segélyt osztott szét, míg bevétele e czélra 12.263 frt 12 kr. volt, ezenkívül árvaházára 2137 frt 27 kr. télen szétosztott tűz-
lőfára 1587 frt 75 kr. »bikur cholim« egylete 902 frt 8 krt. husvétkor szétosztott laskára és az ünnepek alatt szegényeknek adott husra 2525 frt 45 krt. költött.

— **Elvi jelentőségű határozatot** hozott a romániai zsidó lakosokra vonatkozólag a bukaresti legfőbb törvényszék. Egy Pior nevű zsidó, kit tavaly Romániából kiutasítottak, engedély nélkül tért vissza. Elfogták, Bottosánban 15 napi fogságra ítélték és újra kiutasították. Pior a jassii főtörvényszékhez folyamodott, hogy mint Romániában született és nevelkedett Románián kívül más hazát nem ismer, tehát nem tekinthető idegennek és ki nem utasítható. A jassii főtörvényszék a keresetet avval a megokolással utasította vissza, hogy a kiutasítást a miniszter megerősítette, tehát vita tárgyát nem képezheti. Erre Pior a legfőbb törvényszékhez folyamodott, hogy hát a miniszter is tévedhetett, ha őt idegennek nézte és kiutasította. A legfőbb törvényszék a keresetet indokoltan tartotta és az ítéletet meg a kiutasítást érvénytelennek nyilvánította. Tehát a romániai legfőbb törvényszék, melynek határozatait nem lehet megfélebbezni, evvel elismerte, hogy a Romániában született és nevelkedett zsidók ki nem utasíthatók és ezen országnak polgárai.

— **A jeruzsálemi egyesült hitközségek** kimutatásából, mely niszán 25-ikétől tamusz 25-dikéig terjedő időközt öleli fel, kitűnik, hogy a hitközség bevétele 175.059,25 piaszter volt, a kiadás pedig 180.989,52 piaszter. A bevételben maga Rothschild Edmund és Rothschild Adelheid 64.775,15 piaszterrel van képviselve.

— **Az odessai szépművészetek társulatának** ipariskolájában mind az 5 tanítvány zsidó vallású.

— **Zsidó katonák istentisztelete.** Bécsből írják, hogy a közös hadügyminiszter rendeletére Bécsben a Rudolf-kaszárnyában két termet bocsájtottak a zsidó katonák rendelkezésére, hogy az ünnepek alatt eleget tehessenek vallási kötelmeiknek. Imakönyvekkel a hitközség látta el őket.

— **Érdekes pár aranylakodalmáról** értesülünk Luxenburgból. Godchaux Sámson és neje Rosa szül. Lewy mult hó 4-én ülték meg aranymenyegzőjüket. Az ünneplőket, kik előtt unokáik, dédunokáik, meg rokonai párosával mentek a hitk. hivatalnokai küldöttségileg hitták meg a templomba, hol orgona és ez alkalomra szerzett karének fogadta őket. Blumenstein dr. ünnepi szónoklatot tartott, mely után a 100. zsoltárt énekelték el. Erre Godchaux francia imát mondott a frigszekrény előtt és gyermekeit, unokáit és dédunokáit megáldotta. Az ünnepélyen képviselve volt az egész sajtó mely hosszabb tudósításokban emlékezett meg róla; így a „Frankfurter Zeitung“ tárczája nyomán közöljük, hogy a jubiláló 76, neje pedig 70 éves; hogy Godchaux S. a luxenburgi posztógyár főnöke és társalapítója a »Godchaux Frères és Cié« régi cégnek, melynek 4 ropant gyára van és 2000 munkásnak ad kenyeret. Az All. Isr. központja is üdvözlő táviratot küldött a jubiléumoknak.

— **Oroszországban két zsidó templomot** avattak fel a mult hóban. — Odessában 9-én adták át az új zsinagógát rendeltetésének, melynek sürgősen kellett elkészülnie, ámbár Odesszában a zsidóknak két nagy és sok apró imaháza van; de egyik sem felel

meg akkora hitközség igényeinek, mint a szóban forgóé. Ezt a most megnyitottat soká építették, mert a hitközség saját pénztárából minden évben csak bizonyos összeget utalványozhatott ki. A templom építésének költségét részben Chájés bankár és több előkelő odessai zsidó viselté. — A megnyitás ünnepélyesen a város kormányzójának, Seleny admirál, a város hatóságának számos képviselője előtt történt. Az ünnepi szónoklatot Schwabacher dr. városi rabbi tartotta, ki erősen ostromozta az antiszemitizmust és a mind sürűbbé váló kikeresztelkedéseket, továbbá felpanaszolta a zsidóság védtelenségét; beszédét a csári házra mondott áldással végezte. — Lodzban pedig szept 15-én avatták fel az új zsidó templomot, melynek ünnepélyességén a pietrokovi kormányzófőnökkel élén, fényes kísérete, a városi hatóság és felekezeti különbség nélkül a lakosság színe-java volt jelen. A kormányzófőnök jelen volt este a banketten is; itt ő mondta az első toasztot a csárra a másodikat pedig a jelen volt varsói kormányzó főnökre. Ezután a hitközség elnöke, Posnanski Israel K. köszöntötte fel a pietrokovi kormányzót és jelenlétét, meleg szavait köszönte meg. A felköszöntött erre a lodzi izr. hitközségre emelte poharát, mely pompás épülettel emelte a város díszét.

— **Az első zsidó tanítónő Oroszországban,** Samenhof Augusztá, ki a varsói progymnasiumban a német tanszéket nyerte el.

— **Templom rablás.** A hódmezővásárhelyi zsinagógát szept. 24-én éjjel eddig ismeretlen tettesek feltörték és a perselyeknek vagy 80 frtnyi tartalmát elrabolták.

— **Egy érdemes zsidó** hunyt el f. hó 26-án Aradon Schulhof M. J. 79 éves korában. A megboldogultban az aradi jótékony egyletek buzgó tagjukat és a szegények mindig áldozatra kész jótévűjüket vesztették el. Schulhof halála a főváros és Arad legtekintélyesebb családjainak gyászta.

— **A nagyváradi zsidókat** jom kipur napján d. e. 11 órakor a kolozsvári utcában, egyik zsinagógájuk szomszédságában kiütött tűz zavarta meg ájtatosságukban; de a tüzet, mely vigyázatlanságból keletkezett, csakhamar lokalizálni sikerült.

— **Tüzek.** Trisikben (Kowno kormányzóság, Orosz ország) szept. elején kiütött óriási tűzvész folytán: 200 zsidó család maradt fődél és betevő falat nélkül. — Podsliben (szintén a Kownói kormányzóságban) szintén roppant tűz volt, mely a város nagy részt zsidó lakosságát a legnagyobb nyomorba taszította.

— **Pium desideslum.** A német és osztrák izgága sajtó nemrégiben azt a hirt bocsátotta szélnek, hogy a pápa az antiszemitizmus nevelésére encziklikát fog közzétenni. Most a Rómában megjelenő „Osservatore Cattolico“ evvel a hirrel szemben kijelenti, hogy a pápának eszeágában sincs az antiszemitizmus apostolává is lenni — mivel az éppen nem vág a kath. vallás dolgába.

— **Mult és jelen.** Előző számunkban jelentettük, hogy m. hó 11-én Böckelt gyülekezetével együtt megugratta a rendőrség. Ezt az esetet Hessenben szóvá tette az egész sajtó és dicséri a kormány erélyes fellépését egyuttal elítéli azt az egész társadalombontó mozgalmat, mely a »század gyalázata« s a melynek végcélja az anarchizmus és a fékevesztett tömeg vad pusztító szomszárja. Az „Oberhessische Nachrichten“ című tekintélyes lap ezen alkalomból egy

1819. szept. 4-én kelt rendeletet tett közvé, melyet az akkori kormány mindig erélyesen és minden mellék körülménytől eltekintve, foganatosított s a mely a jelenben is ártalmatlanná tudná tenni az antiszemitizmus minden kikapását. E rendeletet, melyet az akkori kormány ellenjegyzet, szóról-szóra adjuk:

»A zsidók ellen intézett közrendbe ütköző kihágások. Egy sajnálatos esetből kitűnik, hogy a méltatlan és büntetésre méltó kikapások, melyeket egy német helységben a nép a zsidók jogszabadságával szemben magának megengedett, bármily kevésse várhatnók is cl olyan korban, melyben a fölvilágosodottság és szabad. elvű gondolkozásmóddal olyan szívesen kérkeunek, más német helységekben is gyujtó hatással lehetnének. Ámbár a nagyherczegség területén mindedig még kevés és alig számbavehető ilyen rendtelenség fordult elő és az előfordultakra vonatkozólag azt a kellemes megjegyzést lehetett tenni, hogy bennök tisztességes, becsületes és számbavehető családapa nem vett részt: még is a magas államkormányának örök kötelessége erős rendszabályokkal megelőzni minden ilyen rendellenesség eshetőségét, és ezáltal megőrizni a jogvédelmét, melyre az állam kötelekibe tartozók, felekezeti és állásra való tekintet nélkül egyenlően számíthatnak. Ezen szempontból a kir. nagyherczeg öfensége kegyesen elrendelni méltóztatott, hogy a jövőben mindama kárért, melyet az összeverődések és csődülések okoznak a zsidóknak, — fentartva a tettesek ellen foganatosítható eljárát, a községek felelősek lesznek. Midőn ezen legmagasabb elhatározás a közönség tudomására hozatik, egyuttal megjegyzzük, hogy erősen számítunk arra is, miszerint a család atyák — házuk népét, gyermekeiket, alattvalóikat és szolgálókat a gyűlölet ilyen esztelen és megvetendő kitérésére folytatólagosan figyelmeztetni fogják, vagy bármely veszedelmes kikapásra figyelmeztet, és azt hiszszük, ezen elhatározásban az értelmes közönség a házi fegyelemnek hathatós eszközét fogja felismerni, amenynyiben a legmeggondolatlanabb is megtanulja felfogni, hogy a közrend megzavarásának hátrányos következményei nem az áldozatul szántakat, hanem sokkal is inkább saját magát és azokat fogják terhelni, kikkal szorosán összefüggnek.«

Ebből a rendeletből nem szükséges párhuzamot vonni a mostani viszonyokhoz. Elég annak konstataciója: ha mindenütt ilyen rendeletek volnának érvényben, sokkal kevesebb üszök, vér, társadalmi surlódás jelezné az antiszemitizmus nyomait.

— **Még egy komániából.** Odeszszából írják, hogy a muszka antiszemitizmus egyik Verhovajjáról, Ossinidoffról lerántották az álcát, és személyében csalót és sikasztót fedeztek fel, Ossinidoff ur, ki a „Novorossiska Telegraph«-ot szerkeszté, rég idők óta ellenséges lábon állt az „Odesski Listok“ szerkesztőjével Novorotzkival. Lapjaik természetesen ugy szolgálták a közügyet, hogy szerkesztőik egymást piszkolták, különösen egymás magánügyeit szellőztették, míg perre került a dolog. A per folyamán Navorotzki Ossinidoffnak három rendbéli sikasztását és megvesztegettetését lobbantotta szemére, és felszólította, hogy ezért inditson ellene pert és tisztázza magát. O. ur szívesen kitért volna a felszólítás elől, de N. ur ügyvéde résen volt és a nagy népboldogítót beleugratta a csapdába. O. ur perelt s a per nyilvánvalóvá tette, hogy Ossinidoff ur 8000 rubel árán városi és állami szállításokat játszott bizonyos vállalkozók kezére. Továbbá, hogy ugyancsak 8000 rubelt — saját szavai szerint — a szegények kórházának pénzből egész egyszerűen zsebrevágott. Minden esetre jellemző adat; milyenek e népboldogítók?!

— **A párisi „Függetlenség“ a „L'expulsion des juifs“,** melynek legmelegebb barátja Drumont volt, — mint szept. 8-iki kelettel jelentik — jobb létre szenderült. Béke poraira!

— **Ujságot olvasott a zsinagógában.** Aussigban (Csehország) egy zsidó, a miért szomszédja rákiáltott. Az ujságot olvasónak ez nem volt inyére s rendreutasítóját beperelte. A törvényszék megkérdezvén a hitközséget: vajjon a templomban való ujság-olvasás lehet-e a rendreutasítás tárgya, s miután válaszul azt

nyerte, hogy nem (!) a rendreutasítót pénzbírságra ítélte. De ez fellebbezett s a második forum, mely ez ügyben Hirsch, prágai főrabbitól kért vélemény szerint, mivel ez illetlennek tartja a templomban az újságolvasást, az első bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte.

— **A braziliai császárral** Frank Adolf a „Ligue nationale contre eathisme» elnöke tudatta, hogy a társulat tiszteletbeli tagjává választotta; mire a braziliai császár nevében de Arinos br. a következő sorokat intézte hozzá: Mélyen tisztelt tanár ur! Uram a császár, m. hó 29-én kelt levelét megkapta és engem bizott meg, hogy őszinte köszönetét tudassam önnel és biztosítsam hogy melynek ön elnöke és a mely kétség kívül azon hasznos hivatásának, melyet ön szabott eléje a világban meg fog felelni, a liga tiszteletbeli tagsága nagy öröme szolgál. Megbízásomnak eleget téve, szerencsésnek érzem magamat, hogy császárom köszönetét mellékelhetem és nagybecsülésemet kifejezhetem.

— **A dnnaszerdahelyi ant. képviselő,** Szabó Lajos mandatumra ellen a képviselőházhoz az érdekeltek már benyújtották megsemmisítését kérő megkeresésüket.

— **Jom Kipur adoma.** Egyszer egy zsidó pap így prédikált a hosszubójt napján: „Uraim! Vannak itt olyanok, kik az első betűtől az utolsóig mindent elimádkoznak a machsorból, és mégis, ha oda az ünnep, vége a jobbulásnak. Mondok én erre egy analogiát. Az orvos a betegének receptet adott, melyet vízben feloldva napjában 3-szor kellett bevennie, mindenkor egy kanállal. Nyolcz nap mulva beállit az orvoshoz a betegnek fia és jelenti, hogy atyja meghalt. — Ez lehetetlen, — kiáltá mérgében az orvos, — hát nem vette be rendelvényemet? — De igen, azonban mégis napról-napra rosszabbul lett! — Hát akkor nem meghagyásom szerint vette be? — De igen, mi vízbe tettük, s ő napjában 3-szor vett be egy-egy kanállal. — Mit tettetek a vízbe? — No hát a rendelvényt, mit ön nekünk adott. — A papirost? hát nem voltatok a patikában? — Patikában, hisz erről említést se tett doktor ur. — No így persze nem csodálom, — szolt az orvos — a papiros nem segíthetett a betegen, ez csak gyógyszerutasítás volt, melyet készen a patikából kellett volna elhoznotok. — Ilyen papirnyelők a pijut-mondók is sokan. A machsor a rendelvény, a patika az ég, a gyógyszerész az Isten. Az imádkozó a gyógyszerértárból hozza az orvosságot, mely a rendelvényen meg van hagyva. Aki így tesz, azon segítenek a rendelvények, azok nem fognak megjavulás nélkül távozni a templomból. Akik azonban nem az orvosságot, hanem a machsort nyelik le, azoknak sorsa nem lehet jobb, sőt inkább a rendelvény folytán rosszabb.

— **Jaffából** írják, hogy ott Herzenstein nevű hitsorsosunk stearin gyertya-gyárat alapított, mely nem csak itt, de egész Törökországban az első e nemben. A gyár azért is megérdemli figyelmünket, mert sok zsidónak ad kenyeret, de azért is, mert a vállalkozó kedvet ott növeli.

— **Salonichi menyegző szertartásai.** Esküvő napján a vőlegény rokonaival és barátaival trombita és harsonaszó mellett megjelenik választottja lakásán, melynek küszöbén ennek hozzátartozói tiszteletteljesen üdvözlök a vőlegényt és a ház belsejébe, rendszeren a fogadó terembe vezetik. Néhány percnyi itt tartózkodás után a vőlegény azon kehiládba (zsina-goga, imaház) megy, melynek tagja s a melyben már

akkor a menyegzőre hivatalos teljes vendégsereg várja. Helye e napon közvetlen a frigyláda mellett van, hol jobbján atyja, vagy gyámja, balfelől pedig ipja, vagy helyettesítője foglal helyet. A chason két káplán kíséretében átadja a vőlegénynek a házassági szerződéseket és a mincha imához fog, melyben a Kadist és a Kedusokat éneklök. Az ima végeztével a jelenvoltak mind elhagyják a templomot és kívül két sorban sorakoznak, hogy köztük a vőlegény elmeessen. Ez erre visszatér apja házába, utközben előtte halad a templomszolga, ki fennszóval spanyol dialektusban hirdeti, hogy e napon N. N. ur X. Y. kisasszonnyal házasságra lép. A vőlegény mögött halad a két káplán s a többi lakodalmas nép. Innen megint a menyasszonyék házához mennek, ki eközben trónszerű vagy más diszes ülésen foglal helyet s jobbján anyja, balján pedig anyósa ül. A menyasszony háta mögött parocheth van megerősítve. A vőlegény menyasszonya elé áll, mire két ifjúkori barátja a fiatal pár fölött ima leplet feszít ki, mely rendszeren a menyasszony ajándéka s első izben az esküvő mincha imáján volt használatban. A rabbi erre belekap az esketésbe, de szokás, hogy két rabbi vagy chason osztozkodik az áldó imákon, hogy egy azon személy ne mondja kétszer: bóre p'ri hagó fem, Azon szokást, mely szerint a vőlegény lába alá üveg poharat tesznek, itt nem ismerik, e helyett a templomszolga összetör egy findzsát vagy poharat. Ezután a vőlegény atyja 2 káplánnal külön szobába vonul, hol felolvassák az esketési szerződést. Ezek után aláírják az okmányt, s a vőlegény is alájegyzi nevét. Azelőtt az esketési szerződést pergamenre irták, ma azonban pusztán egyszerű papirosra. Az esküvő után 7 napig tart a dáridó (j'mé háviste,) melyen az étkezés mellett énekelni és egyéb társasjátékokban részt venni szoktak. A menyegzőre következő szombaton a vőlegény szintén diszhelyet kap a templomban és ott még ma is különös figyelem tárgya.

— **Érdekes perről értesítenek Warsóból.** Egy keresztény katona-seborvos annyira magába bolondított egy zsidó leányt, hogy az elhagyta szüleit, keresztény hitre tért és ennek nevévé lett. A szülők, kik később esetleg találtak leánynkkal, megkísérelték leányukat visszatéríteni. Ezt a férj megtudva, perbe fogta a szülőket és más zsidókat — erőszakos térítés vádja miatt és ámbár be lett bizonyítva, hogy a zsidó leány csak a rábeszélésnek engedett, midőn keresztényné lett: az apát mégis 3¹/₂, az anyát 3 évi fogságra ítélték. Az elítélteket, — kik 9 hóuapig voltak vizsgálati fogságban — fejenként 500 rubelért szabadlábra helyezték, mignem a megfélebbezett ítélet megérkezik. A biztosítékot helyettük Kros cinsky Lajos gr., ki már több izben kötelezte le a zsidókat, tette le.

Dávid király utolsó sarja.

— Philippon beszélye. —

[2. folytatás.]

Aga Musztafa a rut ennuh kezéből is nagy elragadtatással fogadta az ajándékot és dolgát végzendő utját folytatta.

Soká, soká ballagott a sötét éjben; az egész háremet megkerülte s a Tigris partjára ért, melynek hullámaint lassan fodorította az esti szellő s csobogva

csapkodta a parthoz. Vagy negyed óra hosszat ment a part mentén, míg egy távoli dombhoz ért, melyen repkény befutotta falával és vén ormaival torony meredt a magasba. A torony tövéhez érvén, Aga Musztafa zsinort rántott meg, melyre csakhamar kis csengő ezüst szava csendült ki a vén torony falai közül. Néhány percz mulva embermagasságban falemez tolódott félre s a torony falában kis lyuk volt látható. Aga Musztafa erre a lyukra nyomta ajkát s halkán szólt:

— Aga Musztafa tudatja a csillagtudós Berenal-Phereczcel, a bölcsek bölcsével, hogy a kérdéses embert megkerítette és a serailba hozta. Allah legyen veled!

— Eredj, hálámat otthon találod. — Szólt ki nyomban egy mély, erős hang.

Aga, bár a hangra el volt készülve, ijedten ugrott vissza és mivel éppen e pillanatban vette csak észre, hogy az éjfél vastag sötétsége teljes, sietve távozott el és toronyiránt ment haza, hol egy rabszolga lepecsételt csomaggal került eléje, melyből leirhatlan örömmel bontotta ki a rég óhajtott talizmán, mely dárda, nyil és fegyver ellen megvéd.

Mi meg kerüljünk a toronyba beljebb. Persze nem azon a sok zezugos hangvezetőn keresztül, melyen az Aga a szultán csillagvizsgálója, a híres Berenal-Pherecznek beszámolt. A hangvezető a torony falán keresztül felszolgált egy 8 szögletű szobába, hol a csillagász tanyája volt. E pillanatban is ott volt.

A szoba épen nem a kelet butorzatával volt megrakva s ezért a keleti látogatónak ugyancsak feltűnhetett. Olyan asztalok és székek voltak benne, melyek nyugotra vallottak; az asztalon kéziratok, globusok és csillagászati térképek heverték szanaszét; mindenféle csillagászati szerszám, kitömött kigyók és krokodilok, spirituszban eltett szörnyszülöttek képezték a többi butorzatot.

A szoba boltives volt és kupolája az éjjeli eget tüttette fel csillagaival, a bolygók utaival, a holddal; mindent természetűen. A szoba mind a nyolcz falában volt egy-egy ablak, mely a padlatig ért s bármelyiken ki lehetett jutni az erkélyre; egyik ablakból csigalépcsőn fel lehetett jutni a kupola tetejére, melyet vaskorlát vett körül, s a melyről szabad kilátás nyílt a láthatárra, távol gazdag vidékekre s a végtelen sivatagra.

A csillagász az Aga első szavára örömmel ugrott fel az asztal mellől, melyen tarka-barkán festett pergament-tekercs volt előtte; aztán sietve ment a hangvezető szájához s lekiáltotta válaszat.

A csillagász magas, lécztermetű férfi volt, pergamentszinű, szörtelen arcza, magas homloka csuparáncz, redő; szemeiben titkos tűz égett, arcza szintelen, és kopasz feje hátrahajolt a hosszú, vékony nyakon.

És ha ezt az arczot az ember jól szemügyre

vette, mégis a jóság kifejezésére akadt rajta, mely kevés fortélyt öltött magára és a ravaszságot nem tagadhatta meg, hogy létét biztosíthassa.

Amint az Aga eltávozását gyanította, egy fülkéből fekete csuklyás köpenyt vett elő, s annyira beburkolózott, hogy csak szeme és ajka maradt szabadon; azután meggyújtotta tolvajlámpáját, félretolta a szoba egyik faláról a nagy lemezt s az ide szolgáló lépcsőn, miután a félretolt lemezt újra helyére illesztette, sietve haladt le. Nagy utat tett meg a lépcsőn, és kétszer is megállt, hogy szabadabban vegyen lélekzetet és megpihenjen. Jó mélyen haladhatott már a domb gyomrába is, s egy alacsony boltives folyósóra ért, melyből csak helylyel-közzel vezetett lejjebb néhány lépcső. Utközben darabig a vizmormolását is hallotta, mignem balra tért egy mellék folyósón, aztán egy másikba és rövid idő mulva egy vasajtó előtt állt meg. Ezt háromszor megzörgette. Nyomban rá gyenge csengő hang felelt:

— Ki az?

A csillagász megint háromszor zörgetett. A hang újra szólt:

— Te vagy az?

A csillagász harmadszor is zörgetett. A hang nyomban szólt:

— Te vagy az, Pherecz?

(Folyt köv.)

Előfizetési felhívás!

Tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük szeptember hó végével lejárt, teljes tisztelettel kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket megújítani, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Előfizetési feltételek:

egész évre	7 frt — kr.
fél évre	3 frt 50 kr.
negyed évre	1 frt 75 kr.

Papok, tanítók és községi hivatalnokoknak:

egész évre	6 frt — kr.
fél évre	3 frt — kr.
negyed évre	1 frt 50 kr.

*Az „Egyenlőség“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, Váci-körut 15 sz.*

Pályázat.

A kassai izr. anyahitközségnél egy, évi 600 trtnyi fizetéssel díjazott שוהם állomás betöltendő.

Ezen állomásra pályázók, kikről kívánatos, hogy mint קורא בעל תפלה és מוהל működni képesek legyenek, életkorukról, családjuk állapotáról és minősítésükről szóló bizonyítványukat f. é. október hó 15-éig az alóírt elnökséghez küldjék be.

Kassán, 1887. szeptember 26.

Dr. Moskovics Jakab,

a kassai izr. anyahitközség elnöke.

LEGNAGYOBB

ÓRÁS- ÉS ÉKSZERÜZLET DEBRECZENBEN

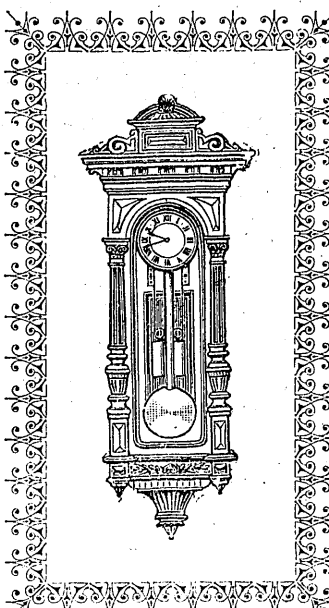
LÖFKOVITS ARTHUR ÉS TÁRSÁÉ

Főpiacz 2142. sz. a főposta tőszomszédságában, hol is rendkívül nagy választékban a legolcsóbb áron kaphatók:

Óra- és ékszer javítások jutányosan készíttetnek.

Ócska arany, ezüst és órák teljes értékűben bevételnek.

Ezüst egyfedelű cylindre óra	8	frt	Ezüst szives gyűrű	50	kr
kétfedelű	11	"	Emaillirozott " Emlék fölir.	50	"
egyfedelű ancre	10	"	gyűrű keleti gyöngygel	1	frt
kétfedelű	12	"	Arany női gyűrű	2	"
egyfedelű remontoir	12	"	" férfi " divatos lapos	6	"
kétfedelű	16	"	" " pecsétnyomó	8	"
Nickel egyfedelű	8	"	Valódi gyémánt női gyűrű	8	"
Ezüst datum	15	"	" brilliant	15	"
percze ugró	30	"	" férfi	30	"
Arany női	24	"	Ezüst lencse alakú függő	50	kr
" cylindre	16	"	Emaillirozott női " 1 frt	50	"
" férfi ancre	24	"	Valódi granát " 1 "	50	"
" remontoir	30	"	Arany női függő	3	frt
" datum remont.	70	"	Leguj. opál függő patent zárral	9	"
" percze ugró	80	"	Divatos korall függő	3	"
1 m. hosszú inga-óra	14	"	" pat. zárral	6	"
Ugyanolyan órát s felet ütő	18	"	Valódi gyémánt " " 14	"	
1 m. 30 cm. hosszú inga óra	18	"	Valódi brilliant " " 25	"	
Ugyanolyan órát s felet ütő	22	"	Ezüst óraláncz vékony	2	"
Ugyanolyan 1/4 órát ütő s ismétlő	35	"	" sulyosabb	4	"
Gyönyörű kivitelű salon-óra	30	"	" tisztí óraláncz	3	"
Fali hajó-óra; járó szerkezet	5	"	Arany női divatos rövid láncz	20	"
Ugyanolyan órát s felet ütő	8	"	Arany férfi óraláncz vékony	20	"
Irodai v. konyhai bádóg-óra	5	"	" " sulyos	40	"
Ugyanolyan órát s felet ütő	8	"	Arany katonai óraláncz	25	"
Ebresztő-óra francia kicsiny	3	"	Arany nyakláncz	30	"
" amerikai nagy	5	"	Valódi tula ezüst óraláncz	4	"
" utazási czélokra	10	"	Aranyozott ezüst női kereszt	2	"
Myosotis uj (nefelejts) nő broche	3	"	Finom arany	4	"
" " karék	4	"	Valódi granát	4	"
" " férfi melltü	2	"	Valódi gyémánttal női	14	"
Valódi granát gyűrű	1	"	Kutyafő v. lőfő ezüst lánczra	1	"
" " férfi melltü	1	"	Ezüst Szt-György taller	1	frt 50 kr
" " szivecske	3	"	Aranyozott czeruza	2	frt

Divatos ezüst gyermek karék	2	frt	6 drb ezüst evő kanál	30	frt
Valódi granát női	5	"	" " kávé " "	10	"
Fekete emaille	4	"	" " zsámoly	12	"
Kedvelt ezüst lánczkarék	3	"	" " levesmerő	12	"
Div. arany portebonheur karék	12	"	" " tejmerő	6	"
" " karék nemes opállal	25	"	" " vastagteles kanál	6	"
Valódi gyémánt karék	35	"	" " kés és villa	16	"
Kedv. ezüstnőgalamb brochetü	2	"	" " csemege eszköz	12	"
" " róza	2	"	" " czukorfogó	4	"
Valódi granát női brochetü	4	"	" " sótarló	4	"
Fekete emaille	3	"	" " tömör ezukortartó	35	"
Legujabb nemes opálos	20	"	" " gyümölcstartó üveggel	10	"
Valódi gyémánttal	25	"	" " ezüst vajtartó	25	"
Aranyozott ezüst női medaillon	3	"	" " tömör kenyérfosar	30	"
Fekete emaille	4	"	" " névjegyartó	25	"
Valódi granát	5	"	" " gyertyatartó	35	"
Divatos arany	10	"	" " gyermek evőeszköz tokban	5	"
Valódi gyémánttal	15	"	Ugyanaz pohárral	14	"
Legujabb négerfő nyakkendő tü	2	"	" " drb ezüst tálcza	40	"
" világító lámpa	2	"	" " pár ezüst kargyertyatartó	80	"
Kedvelt korall	3	"	" " drb ezüst tentatartó	15	"
Divatos pillangó	2	"	" " szép ezüst serleg	25	"
Arany patkó	6	"	" " nagy templomi kehely	40	"
Aranyozott kézelőgomb párja	3	"	" " pár szép ezüst virágtartó	30	"
" " lánczgomb	4	"	" " drb ezüst gyűszű	80	kr
Finom arany	10	"	" " cezet és olajtartó	25	frt
" " gomb patent zárral	15	"	" " gyönyörű tranchir eszköz	20	"
Valódi granát hajtű párja	5	"	" " 6 aranyozott csemege kés	14	"
Aranyozott kedvelt szivarszipka	3	"	" " 6 fekete kávé kanál	10	"
Ezüst fejű lovagoló bot	7	"	" " 1 szép varróeszköz	6	"
Ezüst férfi medaillon divatos	2	"	" " 1 ezüst kötő kosár	12	"
Finom arany férfi medaillon	14	"	" " 1 pár ezüst zongora gyertyatartó	40	"
Aranyozott colier láncz	2	"	" " 1 drb ezüst gyufatartó	6	"
Finom arany	10	"	" " 1 " " dohánytartó	12	"

Kívánatra képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetlik. — Vidékre nagyobb választék is küldetlik. — A megrendelések azonnal és legteljesebb mértékben vitetnek ki. — A meg nem felelő áruk visszacserejtetnek.

Minden óráért 1 évi jótállás vállaltatik. — Az összes áruk a m. kir. fémjelző hivatal próbájával vannak ellátva. — Az áruk valódiságáért jótállás vállaltatik. — Az inga órák a leggondosabban csomagoltatnak.

A legczélszerűbb, legolcsóbb és legszebb

ajándék

bármilyen alkalomnál egy élethű fénykép,

olyan mindenkor pontosan, elegans művészi kivitelben kapható

MAI és TÁRSA

fényképészeti műtermében

váczi-körut 14-ik szám alatt, az Andrássy-ut átellenében.

Kitüntetve több nagyobb kiállításoknál, de különösen az 1885. évi Budapesti országos kiállításnál az első éremmel „kitünő munka és jó izlésért“.

A műterem kényelmesen és czélszerűen a legujabb tapasztalatok szerint be van rendezve.

Gyermekek minden korban, bámulatós rövid idő alatt, 1/4 másodperc expositionál lesznek fényképezve mi által a legjobb siker biztosítva van.

Egyleti és nagyobb családi csoportképeknél ugymint művészek részére különös előnyös árak.

Nagyítások a legkisebb fénykép után (ha az elavult volna is) művészi kivitelben eszközöltetnek.